EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 20.5.2020.
COM(2020) 505 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Vācijas 2020. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas 2020. gada stabilitātes programmu

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Vācijas 2020. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas 2020. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Komisija 2019. gada 17. decembrī pieņēma gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģiju, tādējādi uzsākot 2020. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Komisija 2019. gada 17. decembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Vācija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu "Padomes ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku".

(2) 2020. gada ziņojums par Vāciju[3] tika publicēts 2020. gada 26. februārī. Tajā bija izvērtēts, kā Vācija īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2019. gada 9. jūlijā[4], turpmākie pasākumi, kas veikti pēc iepriekšējos gados

[1] OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
[2] OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.
[3] SWD(2020) 504 final.
[4] OV C 301, 5.9.2019., 117. lpp.

pieņemtajiem ieteikumiem, un Vācijas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu. Tajā bija ietverts arī padziļināts pārskats, kurš veikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu un kura rezultāti arī tika publicēti 2020. gada 26. februārī. No Komisijas veiktās analīzes secināms, ka Vācijā pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrēti – augstais tekošā konta pārpalikums atspoguļo pieticīgu investīciju līmeni attiecībā pret uzkrājumiem, un tam ir pārrobežu nozīme.

(3) 2020. gada 11. martā Pasaules Veselības organizācija oficiāli pasludināja Covid-19 uzliesmojumu par pasaules mēroga pandēmiju. Tā ir nopietna sabiedrības veselības ārkārtas situācija, kas skar iedzīvotājus, sabiedrību kopumā un ekonomiku. Tā pakļauj valstu veselības sistēmas smagai spriedzei, rada traucējumus globālajās piegādes ķēdēs, nestabilitāti finanšu tirgos un patērētāju pieprasījuma satricinājumus un negatīvi ietekmē dažādas nozares. Tā apdraud cilvēku darbvietas un ienākumus un uzņēmumu darbību. Tā ir izraisījusi ievērojamu ekonomikas satricinājumu, kam jau ir nopietnas sekas Eiropas Savienībā. Komisija 2020. gada 13. martā pieņēma paziņojumu[5], kurā aicināja koordinēt rīcību, reaģējot uz krīzi ekonomikā, un iesaistīt visus dalībniekus valstu un Savienības līmenī.

(4) Vairākas dalībvalstis ir izsludinājušas ārkārtas stāvokli vai ieviesušas ārkārtas pasākumus. Ārkārtas pasākumiem vajadzētu būt stingri samērīgiem, nepieciešamiem, ar ierobežotu ilgumu un saskaņā ar Eiropas un starptautiskajiem standartiem. Turklāt uz tiem būtu jāattiecina demokrātiskā pārraudzība un iespēja tos neatkarīgi pārskatīt tiesā.

(5) 2020. gada 20. martā Komisija pieņēma paziņojumu par Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanu[6]. Šī klauzula, kuru veido Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 1. punkts, 6. panta 3. punkts, 9. panta 1. punkts un 10. panta 3. punkts un Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 5. punkts un 5. panta 2. punkts, atvieglo budžeta politikas koordināciju nopietnas ekonomikas lejupslīdes laikā. Komisija savā paziņojumā pauda Padomei viedokli, ka pašreizējos apstākļos, ņemot vērā paredzamo nopietno ekonomikas lejupslīdi Covid-19 uzliesmojuma dēļ, ir pieļaujams iedarbināt šo klauzulu. Dalībvalstu finanšu ministri 2020. gada 23. martā piekrita Komisijas novērtējumam. Vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšana ļauj uz laiku atkāpties no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai, ja tas neapdraud fiskālo stabilitāti vidējā termiņā. Attiecībā uz korektīvo daļu Padome uz Komisijas ieteikuma pamata var arī nolemt pieņemt pārskatītu fiskālo trajektoriju. Vispārējā izņēmuma klauzula neaptur Stabilitātes un izaugsmes paktā paredzētās procedūras. Tā ļauj dalībvalstīm atkāpties no budžeta prasībām, kas tiktu piemērotas parastā situācijā, un vienlaikus dod iespēju Komisijai un Padomei veikt vajadzīgos politikas koordinācijas pasākumus pakta ietvaros.

(6) Ir jāturpina pasākumi, lai ierobežotu un kontrolētu pandēmijas izplatīšanos, stiprinātu valstu veselības sistēmu noturību, mazinātu sociālekonomiskās sekas, izmantojot atbalsta pasākumus uzņēmumiem un mājsaimniecībām, un nodrošinātu pienācīgus veselības un drošības apstākļus darbavietā nolūkā atsākt saimniecisko darbību. Savienībai būtu pilnībā jāizmanto dažādie tās rīcībā esošie instrumenti, lai atbalstītu dalībvalstu centienus minētajās jomās. Vienlaikus dalībvalstīm un Savienībai būtu jāsadarbojas, sagatavojot pasākumus, kas vajadzīgi, lai atjaunotu mūsu sabiedrības un

[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

ekonomikas normālu darbību un ilgtspējīgu izaugsmi, citstarp integrējot zaļo pārkārtošanos un digitālo pārveidi un mācoties no krīzes laikā gūtās pieredzes.

(7) Covid-19 krīze ir apliecinājusi ka vienotais tirgus ir pietiekami elastīgs, lai spētu pielāgoties ārkārtas situācijām. Tomēr, lai nodrošinātu ātru un vienmērīgu pāreju uz ekonomikas atlabšanas posmu, preču un pakalpojumu brīvu apriti un darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, ir jāatceļ steidzamie ārkārtas pasākumi, kas kavē vienotā tirgus normālu darbību, tiklīdz tie vairs nav nepieciešami. Pašreizējā krīze rāda, ka veselības aprūpes nozarē ir vajadzīgi gatavības krīzei plāni, kas jo īpaši ietver uzlabotas iepirkuma stratēģijas, diversificētas piegādes ķēdes un būtisko piegāžu stratēģiskās rezerves. Tie ir galvenie elementi, uz kuru pamata tiks izstrādāti plašāki gatavības krīzei plāni.

(8) Savienības likumdevējs jau ir grozījis attiecīgos tiesiskos regulējumus[7], lai ļautu dalībvalstīm mobilizēt visus neizmantotos līdzekļus no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem nolūkā novērst Covid-19 pandēmijas ārkārtas sekas. Minētie grozījumi nodrošinās papildu elastīgumu, kā arī vienkāršotas un racionalizētas procedūras. Lai mazinātu spiedienu uz naudas plūsmu, dalībvalstis arī var 2020.–2021. grāmatvedības gadā izmantot 100 % līdzfinansējuma likmi no Savienības budžeta. Vācija tiek mudināta pilnībā izmantot šīs iespējas, lai palīdzētu personām un nozarēm, ko šīs problēmas skar visvairāk.

(9) Paredzams, ka pandēmijas sociālekonomiskās sekas dažādās nozarēs un reģionos izpaudīsies nevienādi, jo tiem ir atšķirīgi specializācijas modeļi. Tas rada risku, ka Vācijā palielināsies atšķirības. To papildina risks, ka uz laiku izirs konverģences process starp dalībvalstīm, tāpēc pašreizējā situācijā ir vajadzīga mērķtiecīga politiska atbildes reakcija.

(10) Vācija 2020. gada 20. aprīlī iesniedza savu 2020. gada valsts reformu programmu, savukārt 2020. gada 30. aprīlī – savu 2020. gada stabilitātes programmu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.

(11) Vācija šobrīd ir Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā, un tai piemēro noteikumu par parādu.

(12) Valdība savā 2020. gada stabilitātes programmā plāno, ka nominālā bilance pasliktināsies no pārpalikuma, kas bija 1,4 % no IKP 2019. gadā, līdz deficītam 7¼ % apmērā no IKP 2020. gadā. Vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2019. gadā bija samazinājusies līdz 59,8 % no IKP, taču saskaņā ar 2020. gada stabilitātes programmu ir paredzams, ka 2020. gadā tā palielināsies līdz 75¼ %. Makroekonomikas un fiskālo perspektīvu ietekmē liela nenoteiktība Covid-19 pandēmijas dēļ.

(13) Reaģējot uz Covid-19 pandēmiju un īstenojot saskaņotu Savienības pieeju, Vācija ir noteikusi budžeta pasākumus, lai palielinātu veselības aprūpes sistēmas kapacitāti,

---

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/460 (2020. gada 30. marts), ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 508/2014 attiecībā uz īpašiem pasākumiem, kas nepieciešami, lai piesaistītu investīcijas dalībvalstu veselības aprūpes sistēmās un citos to ekonomikas sektoros, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu (Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu) (OV L 99, 31.3.2020., 5. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/558 (2020. gada 23. aprīlis), ar ko Regulas (ES) Nr. 1301/2013 un (ES) Nr. 1303/2013 groza attiecībā uz īpašiem pasākumiem, lai nodrošinātu ārkārtas elastību Eiropas strukturālo un investīciju fondu izmantošanā, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu (OV L 130, 24.4.2020., 1. lpp.).

ierobežotu pandēmiju un sniegtu atbalstu vissmagāk skartajiem iedzīvotājiem un nozarēm. Saskaņā ar 2020. gada stabilitātes programmu minētie budžeta pasākumi 2020. gadā sasniedz 7,2 % no IKP. Šie pasākumi cita starpā ir šādi: likviditātes atbalsts uzņēmumiem, mērķtiecīga palīdzība maziem uzņēmumiem un pašnodarbinātām personām, kuru sniedz dotāciju un aizvedumu veidā, kā arī vieglāka piekļuve saīsināta darblaika režīmam nolūkā nepieļaut darbinieku atlaišanu. Turklāt Vācija ir paziņojusi par pasākumiem, kas palīdzēs atbalstīt uzņēmumu likviditāti, neradot tiešu ietekmi uz budžetu; 2020. gada stabilitātes programmā lēsts, ka šo pasākumu apmērs būs 24,9 % no IKP. Minētie pasākumi ietver aizdevumu garantijas, ko galvenokārt sniedz valstij piederošā attīstības banka *KfW*, kā arī jaunais Ekonomikas stabilizācijas fonds, kurš izveidots, lai reaģētu uz Covid-19 pandēmiju. Pretstatā 2020. gada stabilitātes programmai Komisijas aplēsēs nodokļu atlikšana un budžeta kompensācijas par mazākiem nodokļu ieņēmumiem, kuru iemesls ir ekonomikas lejupslīde, netiek uzskatītas par diskrecionāriem pasākumiem, kas ietekmē budžetu. Kopumā Vācijas veiktie pasākumi atbilst pamatnostādnēm, kas sniegtas Komisijas paziņojumā par koordinētu ekonomisko reakciju uz Covid-19 uzliesmojumu. Minēto pasākumu pilnīga īstenošana, kam sekotu fiskālās politikas pārorientēšana uz piesardzīga vidēja termiņa fiskālā stāvokļa sasniegšanu, kad to ļaus ekonomikas apstākļi, palīdzēs saglabāt fiskālo stabilitāti vidējā termiņā.

(14) Pamatojoties uz Komisijas 2020. gada pavasara prognozi ar nemainīgas politikas pieņēmumu, Vācijas vispārējās valdības budžeta bilance tiek prognozēta -7,0 % apmērā no IKP 2020. gadā un -1,5 % apmērā no IKP 2021. gadā. Paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP sasniegs 75,6 % 2020. gadā un 71,8 % 2021. gadā.

(15) Komisija 2020. gada 20. maijā nāca klajā ar ziņojumu, kas sagatavots saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu, jo Vācija 2020. gadā plāno pārkāpt deficīta robežvērtību, kas ir 3 % no IKP. Kopumā analīze liecina, ka Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/1997 noteiktais parāda kritērijs nav izpildīts.

(16) Pirmā infekcija Vācijā tika reģistrēta 2020. gada 27. janvārī, savukārt 2020. gada martā Covid-19 inficēšanās gadījumu skaits sāka eksponenciāli palielināties. Vācijas iestādes uz to reaģēja ar ierobežošanas pasākumiem, kuru mērķis ir ierobežot vīrusa izplatīšanos, piemēram, slēdzot visus nebūtiskos veikalus, restorānus, izklaides un kultūras iestādes, sporta objektus, skolas un augstskolas. Tika aizliegtas visas publiskas pulcēšanās, kurās piedalās vairāk nekā divas personas, un cilvēki tika aicināti līdz minimumam samazināt visus sociālos kontaktus. Ražošana pati par sevi nav tikusi pakļauta ierobežošanas pasākumiem. Tomēr ārējās tirdzniecības traucējumu un samazināta pieprasījuma dēļ lielākās rūpnīcas tika slēgtas uz vairākām nedēļām. Ekonomikas perspektīvas ievērojami pasliktinājās, proti, Komisijas pavasara prognozē norādīts, ka 2020. gadā IKP samazināsies par 6,5 %. Pat ja saīsināta darbalaika režīma (*Kurzarbeit*) plašāka izmantošana palīdz uzņēmumiem paturēt savus darbiniekus, tomēr šķiet, ka bezdarba līmeņa pieaugums ir neizbēgams. Saskaņā ar prognozi ir paredzams, ka bezdarba līmenis 2020. gadā pieaugs līdz 4 %, savukārt 2021. gadā tas samazināsies līdz 3,5 %.

(17) Lai mīkstinātu ekonomikas lejupslīdes sekas, Vācijas valdība ir strauji reaģējusi un pieņēmusi tālejošus pasākumus. Maziem uzņēmumiem, pašnodarbinātajiem un ārštata darbiniekiem tiek piedāvāta tūlītēja palīdzība (tiešās dotācijas) līdz 50 miljardu euro apmērā. Ar jaunizveidotā Ekonomikas stabilizācijas fonda un valsts attīstības bankas *KfW* starpniecību valdība, piešķirot publiskās garantijas vismaz 822 miljardu euro apmērā (24 % no IKP), ir palielinājusi dažāda lieluma uzņēmumiem paredzētu

aizdevumu apmēru un paplašinājusi piekļuvi tiem, sedzot līdz 80–90 % no aizdevējbankas kredītriska (dažos īpašos gadījumos pat līdz 100 %). Ekonomikas stabilizācijas fonds var arī atbalstīt lielus uzņēmumus, uz laiku nodrošinot papildu pašu kapitālu. Lai palielinātu uzņēmumu likviditāti, ir pieņemti pielāgojumi attiecībā uz nodokļu atlikšanu, priekšapmaksu un soda naudām. Lai nepieļautu tehniskas maksātnespējas procedūras, ir grozīti noteikumi par maksātnespēju. Atsevišķās federālās zemas (*Länder*) papildina federālajā līmenī pieņemtos pasākumus ar savām atbalsta programmām. Šo pasākumu izstrādes un īstenošanas procesā jāņem vērā banku nozares noturība. Covid-19 krīze, visticamāk, vēl vairāk pastiprinās spiedienu uz Vācijas banku nozares jau tā zemo rentabilitāti. Tādējādi šķiet, ka Vācijas bankām ir nepieciešams vēl vairāk samazināt izmaksas, lai uzlabotu rentabilitāti un atbrīvotu līdzekļus, kas vajadzīgi investīcijām informācijas tehnoloģijās un dabiskai kapitāla radīšanai. Šajā sakarā palīdzētu arī turpmāka konsolidācija.

(18) Pēc tam, kad gada sākumā situācija darba tirgū bija labi attīstījusies, Covid-19 pandēmijas un ar to saistīto pārvietošanās ierobežojumu rezultātā tā pasliktinājās. Lai mīkstinātu krīzes ietekmi gan nodarbinātības, gan sociālajā jomā, valdība ir sniegusi būtisku atbalstu, izmantojot saīsināta darbalaika režīma (*Kurzarbeit*) shēmu. Valdība atvieglo shēmas piekļuves nosacījumus, ar atpakaļejošu spēku paplašināja shēmas tvērumu, attiecinot to arī uz pagaidu darba aģentūru darbiniekiem, un palielināja tās dāsnumu. Šie pasākumi palīdz saglabāt darbvietas un aizsargāt mājsaimniecību ienākumus. Darba devēji saņem finansiālus atvieglojumus, jo par nenostrādāto darba laiku viņiem nav jāmaksā sociālā nodrošinājuma iemaksas. Atvieglojot piekļuvi ienākumu minimuma atbalstam (uz Vācijas Sociālā kodeksa (*Sozialgesetzbuch*/*SGB*) II sējuma pamata), tiek nodrošināta aizsardzība pret ienākumu zudumu. Ģimenes ar zemiem ienākumiem tiek atbalstītas, piešķirot tām bērnu pabalstus un atvieglojot piekļuvi ienākumu minimumam. Turklāt īrnieki, kuri zaudējuši ienākumus, uz laiku ir aizsargāti pret izlikšanu no mājokļa. Kaut arī Vācijas sniegums attiecībā uz sociālo rezultātu pārskata rādītājiem, kas ir Eiropas sociālo tiesību pīlāra pamatā, ir labs, tomēr, ja netiks novērstas nepilnības tvērumā, pašreizējās krīzes apstākļos šīs nepilnības var samazināt neaizsargāto grupu ienākumus.

(19) Novēršot veselības jomā izraisītās sekas, Vācijai par labu nāca tās vispārējā veselības aprūpes sistēma, kuras ietvaros ir nodrošināta piekļuve kvalitatīvai aprūpei, un Vācijai izdevās strauji palielināt savu testēšanas un intensīvās aprūpes spēju. Tomēr pašreizējā Covid-19 krīze apliecina to, ka pastāvīgi jāpastiprina veselības aprūpes sistēmas noturība. Medmāsu pieejamība un medmāsu profesijas pievilcība vēl aizvien ir problēma. Neraugoties uz to, ka uz vienu iedzīvotāju ir nodarbināts salīdzinoši liels medmāsu skaits, tomēr slimnīcas arvien biežāk ziņo par neaizpildītām vakancēm medmāsu profesijā. Ar digitāliem rīkiem varētu arī uzlabot un sekmēt koordināciju starp veselības aprūpes sniedzējiem primārajā un stacionārajā aprūpē, kā arī starp veselības aprūpi un sociālo aprūpi. Paātrinātā tempā tiek izvērsta e-veselības infrastruktūra, tomēr veselības un aprūpes pakalpojumu un e-recepšu izmantošana tiešsaistē, kā arī medicīnisko datu apmaiņa tiešsaistē vēl aizvien krietni atpaliek no ES vidējā rādītāja. Jauns likums, kas pieņemts 2020. gada martā, palīdz mazināt negatīvās ekonomiskās sekas, ar kurām Covid-19 rezultātā galvenokārt saskaras slimnīcas un privātprakses ārsti. Tomēr būs jānodrošina veselības aprūpes iestāžu ilgtermiņa finansējums, lai saglabātu aprūpi visās jomās, jo neobligāto operāciju un terapijas pasākumu atlikšana kaitē veselības nozarē strādājošo iestāžu finanšu ieņēmumiem un pieejamie resursi tiek izmantoti prioritāro testu un iekārtu iegādei. Tā kā Vācijai ir spēcīga pētnieciskā bāze, tā var iesaistīties specifiskos pētniecības un inovācijas pasākumos, lai reaģētu uz Covid-19 krīzi, tostarp izstrādātu vakcīnas un terapijas

līdzekļus un izveidotu pētniecības tīklu nolūkā apvienot un pastiprināt pētnieciskās darbības, kas tiek veiktas Vācijas medicīnas augstskolās, un atbalstīt Epidēmijgatavības inovāciju koalīciju.

(20) Lai veicinātu ekonomikas atlabšanu, būs svarīgi pasteidzināt tādu publisko investīciju projektu īstenošanu, kuri jau sagatavoti realizēšanai, un veicināt privātās investīcijas. Publiskās un privātās investīcijas 2019. gadā ievērojami pieauga, taču atpalika no vajadzīgo investīciju apjoma. Publiskās investīcijas nesasniedz aizvietojuma rādītāju pašvaldību līmenī, kur neveikto investīciju apjoms vēl aizvien ir liels (4 % no IKP), un šīs investīcijas joprojām kavē jaudas un plānošanas ierobežojumi. Jau plānotās investīcijas zaļajās tehnoloģijās un enerģētikas jomā var tikt veiktas agrāk, piemēram, ēku renovācijas un atjaunojamo energoresursu projektos. Neraugoties uz nesenajām iniciatīvām, problēmas joprojām rada īstermiņa un vidējā termiņa dekarbonizācijas mērķu sasniegšana, kā arī klimatneitralitātes mērķa sasniegšana līdz 2050. gadam. Tas pats attiecas arī uz vides aizsardzības un energoefektivitātes mērķiem, jo cenu stimuli (it īpaši laikā, kad pašreizējās Covid-19 krīzes dēļ naftas cenas ir zemas) attur no klimatam un videi draudzīgas rīcības. Lai Vācija varētu pāriet uz klimatneitrālu ekonomiku, ilgterminā būs vajadzīgas ievērojamas privātās un publiskās investīcijas, tostarp atjaunojamos energoresursos, elektroenerģijas infrastruktūrā, energoefektivitātē, aprites ekonomikā un ilgtspējīgā transportā. Turklāt Vācijas Federālais revīzijas birojs (*Bundesrechnungshof*) kritizēja to pasākumu izmaksu lietderību, kuri saistīti ar pāreju uz zaļo enerģiju. Ir vajadzīgi lielāki centieni un ilgtspējīgas investīcijas enerģētikas tīklos, lai gūtu labumu no pilnībā integrētas, ilgtspējīgas energosistēmas ar konsekventiem cenu signāliem. Tīru mobilitāti var veicināt, īstenojot atbilstošus regulatīvos pasākumus un veicot lielākas un straujākas investīcijas ilgtspējīgā transporta infrastruktūrā un tīras mobilitātes risinājumos. Papildu investīcijas pētniecībā un izstrādē ir ļoti svarīgas, lai veicinātu atlabšanu virzībā uz ilgtspējīgāku un konkurētspējīgāku ekonomiku. Izdevumi izglītības un pētniecības jomā 2018. gadā saglabājās 9,1 % apmērā no IKP, nesasniedzot valsts izvirzīto mērķi, proti, 10 % no IKP. Privātās investīcijas pētniecībā un izstrādē arvien vairāk bija koncentrētas uz lieliem uzņēmumiem. Neraugoties uz veiktajiem politikas pasākumiem, mājokļu piedāvājums joprojām bija krietni mazāks par periodā no 2017.–2021. gadam noteikto mērķi, proti, 375 000 jaunu dzīvokļu būvniecība gadā. Politika, kas veicina investīcijas jaunos mājokļos, novērstu šo nelīdzsvarotību un uzlabotu mājokļu pieejamību. Taisnīgas pārkārtošanās fonda līdzekļu 2021.–2027. gada plānojums varētu palīdzēt Vācijai risināt dažas no problēmām, ko rada pāreja uz klimatneitrālu ekonomiku, īpaši teritorijās, kas ietvertas ziņojuma par valsti D pielikumā. Tas ļautu Vācijai optimāli izmantot minēto fondu.

(21) Mobilitātes ierobežošanas gadījumā izšķiroša nozīme ir modernai digitālai infrastruktūrai un digitālajiem pakalpojumiem. Investīcijas digitālajā infrastruktūrā un sabiedriskajos pakalpojumos var atbalstīt ekonomikas atlabšanu un palīdzēt samazināt Vācijas – vēl aizvien ievērojamo – atpalicību no citām valstīm ļoti augstas veiktspējas tīklu pārklājuma ziņā. Minētais pārklājums Vācijā 2019. gadā bija 32,7 % salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju, proti, 44 %, savukārt *FTTP* (*fibre to the premises* – optiskās šķiedras kabeļu nodrošināšana līdz telpām) pārklājums bija 10,5 %, kas ir krietni mazāk par ES vidējo rādītāju (33,5 %). Covid-19 krīze izgaismoja to, cik svarīgi ir savienoti digitālie pakalpojumi. Savienojamības nepilnības var būt viens no galvenajiem faktoriem, kas kavē investīcijas digitalizācijā, it īpaši mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) gadījumā, kuri vēl aizvien lēni ievieš digitālās tehnoloģijas. Salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm Vācija joprojām uzrāda zemu sniegumu digitālo publisko pakalpojumu jomā, neraugoties uz to, ka ir panākti uzlabojumi šādu

pakalpojumu sniegšanā uzņēmumiem. Tomēr tiešsaistes mijiedarbības līmenis starp valsts iestādēm un sabiedrību kopumā ir ļoti zems. Likuma par tiešsaistes piekļuvi (*Onlinezugangsgesetz*) īstenošana norit lēni, un būs grūti sasniegt nosprausto mērķi, proti, līdz 2022. gada beigām digitalizēt visus 575 pakalpojumus. Šis likums būtu jāīsteno visām iesaistītajām publiskajām struktūrām (federālajām, federālo zemju un vietējām iestādēm), lai panāktu būtiskākus uzlabojumus digitālajā valsts pārvaldē.

(22) Svarīgi ir nodrošināt, ka atbalsta pasākumu un turpmāko darbību īstenošanas nolūkā regulatīvais un administratīvais slogs arī nākotnē ir neliels. Pēc iespējas samazinot administratīvo slogu attiecībā uz piekļuvi atbalsta pasākumiem, būtu jānodrošina, ka nelieli uzņēmumi saņem tādu pašu atbalstu no starpniekiem kā lielākie uzņēmumi. Cita veida administratīvā sloga samazināšana plašākā mērogā, t. i., papildus minētajiem atbalsta pasākumiem (piemēram, piemērojot elastīgumu nebūtisku birokrātisku procedūru gadījumā), var sniegt papildu atvieglojumus MVU.

(23) Jau pirms Covid-19 krīzes izcelšanās tehnoloģiskais progress bija pārveidojis darba tirgu, proti, bija vajadzīgs lielāks finansējums izglītībai un apmācībai, tostarp pārkvalifikācijai un prasmju pilnveidei, kā arī digitālo prasmju uzlabošanai. Covid-19 krīzes rezultātā šī nepieciešamība ir kļuvusi vēl aktuālāka, it īpaši to darba ņēmēju gadījumā, kuri nodarbināti nozarēs, ko, iespējams, ilgāku laiku ietekmēs sociālā distancēšanās, vai tādu darba ņēmēju gadījumā, kuri ir pakļauti riskam zaudēt darbu. Pēkšņa pāreja uz digitalizētāku sabiedrību un mājās organizētu izglītību var radīt īpašas grūtības neaizsargātiem skolēniem un studentiem, kuriem mājās nav pieejami digitāli risinājumi un atbalsts. Tas attiecas arī uz studentiem ar invaliditāti. Īpaša uzmanība jāvelta tam, lai nodrošinātu, ka visi skolēni un studenti apgūst mācību programmā noteiktās pamatprasmes un ka Covid-19 radīto traucējumu mēneši nerada nelabvēlīgu situāciju visam turpmākajam mūžam. Pastāv risks, ka palielināsies jau pastāvošā nevienlīdzība pamatprasmju ziņā, kura saistīta ar sociālekonomisko izcelsmi un to, ka personai ir migrantu izcelsme. Krīze ir izgaismojusi to, cik svarīgi ir turpināt attīstīt izglītības sistēmu, lai veicinātu gudru un iekļaujošu atlabšanu un turpinātu virzību uz zaļo pārkārtošanos un digitālo pāreju.

(24) Šie ieteikumi pievēršas pandēmijas sociālekonomiskās ietekmes novēršanai un ekonomikas atlabšanas veicināšanai, taču Vācijai 2019. gadā adresētie ieteikumi, ko Padome pieņēma 2019. gada 9. jūlijā, attiecās arī uz reformām, kuras ir būtiskas, lai risinātu strukturālās problēmas vidējā līdz ilgākā termiņā. Šie ieteikumi nav zaudējuši aktualitāti un arī turpmāk tiks pārraudzīti visā nākamā gada Eiropas pusgada ciklā. Tas attiecas arī uz ieteikumiem, kas skar ar investīcijām saistīto ekonomikas politiku. Minētie ieteikumi būtu jāņem vērā kohēzijas politikas finansējuma stratēģiskajā plānošanā pēc 2020. gada, t. sk. pašreizējās krīzes ietekmes mazināšanas pasākumos un izejas stratēģijās.

(25) Eiropas pusgads nodrošina satvaru pastāvīgai ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinēšanai Savienībā, un tādējādi var veicināt ekonomikas ilgtspēju. Dalībvalstis savās 2020. gada valsts reformu programmās ir izvērtējušas progresu saistībā ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) īstenošanu. Nodrošinot tālāk sniegto ieteikumu pilnīgu īstenošanu, Vācija sekmēs progresu IAM sasniegšanā un kopīgus pūliņus konkurētspējīgas ilgtspējas nodrošināšanai Savienībā.

(26) Cieša valstu ekonomikas koordinācija ekonomiskajā un monetārajā savienībā ir būtiska, lai strauji atgūtos no Covid-19 ekonomiskās ietekmes. Vācijai kā dalībvalstij, kuras valūta ir euro, ņemot vērā Eurogrupas politiskās norādes, būtu jānodrošina, ka

tās politika joprojām atbilst ieteikumiem eurozonai un tiek koordinēta ar pārējo eurozonas dalībvalstu politiku.

(27) Komisija 2020. gada Eiropas pusgada kontekstā ir veikusi Vācijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2020. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2020. gada stabilitātes programmu, 2020. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Vācijai iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Izvērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas nodrošināšanā Vācijā, bet arī to atbilstību Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.

(28) Ņemot vērā minēto novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2020. gada stabilitātes programmu, un tās atzinums[8] ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(29) Padome ir izskatījusi 2020. gada valsts reformu programmu un 2020. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo novērtējumu. Šajos ieteikumos ir ņemts vērā, ka pandēmijas apkarošana un ekonomiskās atlabšanas veicināšana ir pirmais nepieciešamais solis, kas ļaus koriģēt nelīdzsvarotību. Ieteikumi, kuri ir tieši vērsti uz makroekonomisko nelīdzsvarotību, ko Komisija konstatējusi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu, ir atspoguļoti 2. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Vācijai 2020. un 2021. gadā rīkoties šādi.

1. Ievērojot vispārējo izņēmuma klauzulu, veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi risinātu pandēmijas situāciju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atlabšanu. Kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku, kas ļaus panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda ilgtspēju un vienlaikus veicinās investīcijas. Mobilizēt pienācīgus resursus un stiprināt veselības aprūpes sistēmas noturību, tostarp izvēršot e-veselības pakalpojumus.

2. Pasteidzināt tādu publisko investīciju projektu īstenošanu, kuri jau sagatavoti realizēšanai, un rosināt privātās investīcijas, lai sekmētu ekonomikas atlabšanu. Ievirzīt investīcijas uz zaļo pārkārtošanos un digitālo pāreju, jo īpaši uz ilgtspējīgu transportu, tīrām, efektīvām un integrētām energosistēmām, digitālo infrastruktūru un prasmēm, mājokļiem, izglītību, kā arī pētniecību un inovāciju. Uzlabot digitālos publiskos pakalpojumus visos līmeņos un veicināt digitalizāciju mazos un vidējos uzņēmumos. Samazināt normatīvo un administratīvo slogu uzņēmumiem.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

[8] Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.